KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2012-67 d.d. 2 maart 2012
(prof.mr. M.M. Mendel, voorzitter, mr. E.M. Dil-Stork en mr. A.W.H. Vink, leden, en mr.drs. D.J. Olthoff, secretaris)

Samenvatting

Bindend advies. Afkoop levensverzekering en vertegenwoordigingsbevoegdheid ouders ex artikel 1:253i BW. Op naam van de minderjarige dochter van Consument is door de ex-partner van Consument, tevens de moeder van zijn dochter, bij Aangeslotene een levensverzekering gesloten. De moeder betaalt de premie. Op enig moment verzoekt de moeder Aangeslotene tot afkoop van de verzekering over te gaan, een en ander overeenkomstig de daartoe in de verzekeringsvoorwaarden opgenomen mogelijkheid. Het geld is aan de moeder uitbetaald.
Consument verwijt Aangeslotene dat deze niet is nagegaan of bij Consument bezwaar bestond tegen het afkoopverzoek en hij vordert onder meer betaling van de afkoopwaarde aan hem als vertegenwoordiger van zijn dochter. Naar het oordeel van de Commissie dient artikel 1:253i lid 1 BW aldus te worden opgevat dat in geval van een gezamenlijke gezagsuitoefening in beginsel wordt uitgegaan van de bevoegdheid tot bewindvoering en vertegenwoordiging van de ouders ieder afzonderlijk, tenzij er concrete omstandigheden zijn die aanleiding geven tot nader onderzoek. Nu volgens de Commissie van dergelijke omstandigheden niet is gebleken, wordt de vordering afgewezen.

1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door de Ombudsman Financiële Dienstverlening overgelegde dossier;
- het schriftelijk verzoek tot geschilbeslechting met bijlagen van 11 december 2010;
- de brief van Consument van 28 december 2010 met het door hem op die datum ondertekende vragenformulier;
- het antwoord van Aangeslotene van 31 mei 2011;
- de repliek van Consument van 28 juli 2011;
- de dupliek van Aangeslotene van 16 augustus 2011.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.

De Commissie heeft vastgesteld dat partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 28 november 2011.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 Op 1 april 1998 heeft de ex-echtgenote van Consument een aanmeldingsformulier ondertekend voor een beleggingsverzekering. De verzekering, welke aanvankelijk op naam van de ex-partner van Consument stond maar in oktober 1998 op naam van de dochter van Consument en zijn ex-partner is gezet, is op 1 juni 1998 ingegaan met als einddatum 1 juni 2018.

2.2 Op 3 februari 2010 heeft Consument aan Aangeslotene verzocht de op de polis vermelde achternaam van zijn dochter, te weten die van haar moeder, te wijzigen in de achternaam van Consument. Uit de door Consument meegezonden stukken bleek dat Consument en zijn ex-partner sinds 30 december 2003 het gezamenlijk gezag hebben over hun dochter. Bij brief van 13 februari 2010 heeft Aangeslotene een bevestiging van de naamswijziging gezonden aan de dochter van Consument naar het (oude) adres van haar moeder.

2.3 Naar aanleiding van een vraag over een andere verzekering is Consument te weten gekomen dat de onderhavige verzekering reeds in 2008 was afgekocht door en uitbetaald aan de ex-echtgenote van Consument.

2.4 Artikel 14 ("Omzetting, afkoop en premievrijmaking") lid 1 van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden luidt:
"*De verzekeringnemer heeft gedurende het leven van de verzekerde het recht de verzekering te allen tijde schriftelijk door opzegging te beëindigen; hij kan alsdan, mits daarop dan recht bestaat en onder voorwaarde dat hij de door de Maatschappij verlangde stukken overleg* (volgens de Commissie moet dit zijn: "overlegt") *vorderen dat de Maatschappij de verzekering afkoopt. Hij kan ook, mits daarop dan recht bestaat, vorderen dat de Maatschappij de verzekering omzet in een premievrije.*".

2.5 Artikel 1:253i lid 1BW luidt:
"*Ingeval van gezamenlijke gezagsuitoefening voeren de ouders gezamenlijk het bewind over het vermogen van het kind en vertegenwoordigen zij gezamenlijk het kind in burgerlijke handelingen, met dien verstande dat een ouder alleen, mits niet van bezwaren van de andere ouder is gebleken, hiertoe ook bevoegd is.*".

2.6 Op 17 maart 2010 heeft Consument bij Aangeslotene schriftelijk een klacht aanhangig gemaakt. Volgens Consument was voor de afkoop van de verzekering ook zijn toestemming vereist. Bij brieven van 23 maart en 14 april 2010 heeft Aangeslotene bericht correct te hebben gehandeld. Consument heeft vervolgens een klacht bij Kifid ingediend.

3. Geschil

3.1 Consument vordert van Aangeslotene betaling van de afkoopwaarde van de verzekering, te weten € 2.351,18 alsmede de wettelijke rente vanaf april 2008. Tevens vordert Consument vergoeding van de gemaakte administratieve en juridische kosten, inclusief de kosten van de onderhavige procedure ad € 150,--.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.
- Aangeslotene heeft gehandeld in strijd met de zorgplicht doordat zij geen onderzoek heeft verricht naar aanleiding van het verzoek tot afkoop van de ex-partner van Consument.
- Consument vordert schadevergoeding op grond van onrechtmatige daad: Aangeslotene heeft jegens hem onrechtmatig gehandeld door niet om de toestemming van Consument als vader te vragen. Zijn dochter woonde immers bij hem, tevens het bij de verzekeraar bekende correspondentieadres. Bovendien had Aangeslotene de originele polis moeten opvragen, in bezit van Consument. Door dat niet te doen is Consument een kans ontnomen om zijn bezwaar kenbaar te maken. Het geld is vervolgens aan de ex-partner uitbetaald, die het heeft opgemaakt en geen verhaal biedt.
- Aangeslotene beschikte over informatie waaruit bleek dat de ex-partner van Consument niet bevoegd was om namens hun gezamenlijke dochter een verzoek tot afkoop in te dienen. Ten onrechte heeft Aangeslotene hierop niet adequaat gereageerd.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
- Ten tijde van de afkoop, in 2008, was Aangeslotene er niet mee bekend dat Consument en zijn ex-partner sinds 30 december 2003 het gezamenlijk gezag over hun minderjarige dochter uitoefenden.
- Echter, zelfs indien dit anders was geweest, bestond er voor Aangeslotene geen aanleiding te twijfelen aan de bevoegdheid van de ex-partner van Consument om namens hun beider dochter op te treden. Er waren geen omstandigheden die maakten dat onderzoek vereist was naar eventuele bezwaren van Consument.
- Consument c.q. de dochter van Consument dient zich dan ook tot de ex-partner van Consument te wenden in verband met zijn c.q./haar vordering. Aangeslotene is haar contractuele verplichtingen op zichzelf correct nagekomen. Gezien de hoogte van het uitgekeerde bedrag was er geen aanleiding de originele polis op te vragen.

Het bedrag is gestort op dezelfde bankrekening als waarvan de premies werden geïncasseerd.
- In de periode tussen 1998 en 2008 is er ook op geen enkele andere wijze aanleiding geweest voor Aangeslotene om te twijfelen aan de bevoegdheid van de ex-partner van Consument.
- Er is geen sprake van strijd met de zorgplicht. De zorgplicht van Aangeslotene gaat niet zover dat zij verplicht is te onderzoeken of een ouder wettelijk bevoegd is om een minderjarige alleen te vertegenwoordigen. Er waren geen aanknopingspunten om aan de wettelijke bevoegdheid van de moeder te twijfelen. Het feit dat zij inmiddels was hertrouwd en een andere achternaam had aangenomen, doet niet af aan haar wettelijke bevoegdheid om zelfstandig om afkoop van de verzekering te verzoeken. Aangeslotene mocht er dan ook op vertrouwen dat de belangen van de dochter voldoende werden gewaarborgd en dat de afkoopwaarde van de verzekering aan haar ten goede zou komen.

4. Beoordeling

4.1 In deze zaak is de vraag aan de orde in hoeverre op Aangeslotene een onderzoeksplicht rustte naar aanleiding van het verzoek tot afkoop van de ex-partner van Consument van de op naam van haar dochter gesloten beleggingsverzekering. In artikel 1:253i lid 1 BW wordt uitgegaan van vertegenwoordigingsbevoegdheid en bevoegdheid tot bewindvoering van elk van de ouders alleen, mits niet van bezwaren van de andere ouder is gebleken. Dit betekent, anders dan Consument betoogt, niet dat Aangeslotene bij een eenzijdig verzoek steeds dient te onderzoeken of bezwaren bij de andere ouder bestaan. Integendeel, uitgangspunt is dat mag worden uitgegaan van de vertegenwoordigingsbevoegdheid van één der ouders, tenzij concrete aanleiding bestaat te veronderstellen dat de andere ouder bezwaar maakt.
Daartoe zou naar het oordeel van de Commissie in deze zaak tenminste moeten vaststaan dat Aangeslotene op de hoogte was of had moeten zijn van de omstandigheid dat de ouders inmiddels gescheiden waren en dat de dochter thans bij Consument en niet meer bij de ex-partner woonde. Dat Aangeslotene daar op enig moment vòòr februari 2010 mee bekend was, is echter niet gebleken.

4.2 De stelling van Consument, te weten dat artikel 1:253i lid 1BW aldus dient te worden uitgelegd dat in alle gevallen moet worden onderzocht of er geen bezwaar is, is onjuist.
Om reden van doelmatigheid heeft de wetgever ervoor gekozen om in geval van gezamenlijke gezagsuitoefening juist ook de ouders ieder afzonderlijk de bevoegdheid tot bewindvoering en vertegenwoordiging te geven. Het is praktisch gezien niet mogelijk c.q. niet wenselijk en ook niet in overeenstemming met de strekking van de wet om zonder concrete aanleiding in alle omstandigheden nader onderzoek te doen.

Dat Consument, zoals hij bij repliek stelt, alleen het ouderlijk gezag over zijn dochter uitoefende is niet gebleken en is ook niet te rijmen met zijn eerdere mededeling in de repliek en zijn mededeling aan Aangeslotene in februari 2010 dat beide ouders het gezamenlijk gezag over de minderjarige dochter uitoefenen.

4.3 Bij deze stand van zaken gaat de Commissie ervan uit dat de ex-partner van Consument in 2008 bevoegd was namens haar dochter een verzoek tot afkoop van de verzekering te doen en dat voor Aangeslotene geen concrete aanleiding bestond te veronderstellen dat Consument daartegen bezwaar zou hebben. Dit betekent dat Aangeslotene haar verplichtingen uit hoofde van het verzekeringscontract op correcte wijze is nagekomen. Dat Aangeslotene ervoor gekozen heeft niet de originele polis op te vragen, maakt dat niet anders. Aangeslotene heeft de afkoopsom uitbetaald aan de wettelijk vertegenwoordiger van de verzekeringnemer (de dochter van Consument) op de rekening waarvan ook de premie werd afgeschreven. Als vervolgens het uigekeerde bedrag niet aan de dochter ten goede is gekomen, heeft zij c.q. Consument namens zijn dochter eventueel een vordering op haar moeder c.q. zijn ex-partner. Het is echter niet aan de Commissie daarover een uitspraak te doen.

4.4 Het voorgaande leidt de Commissie tot het oordeel dat de vordering van Consument wordt afgewezen. Alle overige door partijen ingebrachte stellingen en argumenten kunnen niet tot een ander oordeel leiden en zullen derhalve onbesproken blijven.

5. Beslissing

De Commissie beslist, als bindend advies, dat de vordering van Consument wordt afgewezen.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak.